

All Inclusive

Orde van dienst en preek Kerk-schoolviering

4 november 2018

Voorgangers: ds. Jan Willem Korpelshoek en ds. Jaap van den Akker

Met medewerking van het Christelijk Lyceum Zandvliet en het schoolorkest o.l.v. Roel van Spronsen

Voor de dienst speelt het Schoolorkest: Filmmuziek uit de Film 'Schindler's List'

Welkomstwoord

Stilte voor persoonlijk gebed

We zingen "Elke dag een nieuwe morgen"

Groet en Bemoediging

Psalm van de Zondag: 139: 1, 2 en 8

Schoolorkest: Beautiful – Christina Aguilera

Kyriëgebed

Lofzang: "King of king en lord of Lords" (lied 883)

Inleiding op het thema "Iedereen telt mee"

Lied: "Je mag er zijn (Opwekking for kids, nr. 180) (<https://www.youtube.com/watch?v=tswlftYt-kU>)

Gebed

We lezen Genesis 37: 1-4, 12-14 en 18-25 (Bijbel in Gewone Taal)

37¹⁻²Nu volgt het verhaal over Jakob en zijn familie. Jakob was gaan wonen in het land Kanaän, net als zijn vader. Zijn zoon Jozef was zeventien jaar. Hij hielp vaak zijn broers als ze op de schapen en de geiten pasten. Jozef was een zoon van Rachel, en zijn broers waren zonen van Jakobs vrouwen Bilha en Zilpa. Als er slechte dingen over de broers gezegd werden, vertelde Jozef dat steeds door aan hun vader.

³Jozef was geboren toen Jakob al oud was. Daarom hield Jakob meer van hem dan van zijn andere zonen. Hij maakte voor hem een prachtige jas met allerlei mooie kleuren. ⁴De broers merkten wel dat hun vader het meest van Jozef hield. Daarom hadden ze een hekel aan Jozef. Ze praatten nooit met hem.

¹²Op een keer waren de broers van Jozef met de schapen en de geiten naar de stad Sichem gegaan. ¹³⁻¹⁴Toen zei Jakob tegen Jozef: 'Je broers zijn met de kudde naar Sichem. Ga eens naar hen toe en vraag hoe het met hen gaat. Kijk ook of het goed gaat met de dieren. En kom dat dan aan mij vertellen.' Jozef zei: 'Dat is goed.'

¹⁸De broers zagen Jozef al in de verte aankomen. Voordat hij bij hen was, bedachten ze een plan om hem te doden. ¹⁹Ze zeiden tegen elkaar: 'Kijk, daar heb je die dromer! ²⁰Kom, laten we hem vermoorden en in een put gooien. Dan zeggen we dat hij opgegeten is door een roofdier. Dan zullen we wel eens zien of zijn dromen uitkomen!'

²¹⁻²²Toen Ruben dat hoorde, zei hij: 'Nee, laten we hem niet doodslaan. Een moord is niet nodig. Gooi hem in één van de putten hier in de woestijn, maar vermoord hem niet.' Ruben was van plan om Jozef te redden en om hem terug te brengen naar zijn vader.

²³⁻²⁴Toen Jozef bij zijn broers kwam, grepen ze hem vast. Ze trokken zijn mooie gekleurde jas uit en ze gooiden hem in een put. Het was een waterput, maar er stond geen water in. ²⁵Daarna gingen ze zitten eten.

Schoolorkest: Geef mij nu je angst

Verkondiging

Interview met Jozef, Ruben, Juda en Benjamin (1)

Interviewer: Goedemorgen dames en heren, Ik sta midden in de vruchtbare valleien van Kanaän. Ook wel het Beloofde Land genoemd. Ik ben hier naartoe afgereisd om vier broers te interviewen. Vier zonen van Jakob. Ze wonen hier in tenten. Ze laten hun schapen grazen op de groene weiden in dit Land van Melk en Honing.

Stel jullie even voor...

Ruben: Ik ben Ruben, de oudste zoon van Jakob.

Juda: Goedemorgen, ik ben Juda, belangrijkste zoon van Jakob 😊

Jozef: ho, ho. Dat ben ik hè. Kijk een wat een prachtige jas ik van mijn vader heb gekregen!

O, ja, mijn naam in Jozef.

Simeon: En ik ben Simeon.

Interviewer: Ja, beste Jozef, jij bent de belangrijkste, zeg je en je hebt inderdaad een prachtige jas, maar ik heb gehoord dat je broers je in een put hebben gegooid? Dat ze je zelfs wel kunnen doden?

Jozef: Ja, ongelofelijk hè. Ik ging op zoek naar mijn broers, om mijn vader te helpen – ik help mijn vader altijd. Ze waren heel ver weg met de schapen, op zoek naar het beste gras. Nou, en voor ik er erg in had grepen ze me vast en gooiden ze me in deze put. Hoe is het mogelijk. Ik – Jozef. De belangrijkste zoon van Jakob. Ze zouden voor me moeten buigen, dat zootje ongeregeld.

Juda: Hoor je het nou? Zo is hij nu altijd. Een arrogant, verwaand mannetje. En vader Jakob heeft het niet eens door. Ik was het zo vreselijk zat. Alsof wij niets doen. Alsof wij niets waard zijn.

Ongelofelijk!

Ja – we hebben hem gegrepen. Ja we hebben hem in een put gegooid. Ik kon het wel vermoorden...

Ruben: Precies. Ik was al bang, dat het een keer mis zou gaan. Jozef is zo verwaand, hij heeft niet eens door hoe vreselijk hij zich gedraagt. Het moest een keer uit de hand lopen.

Maar ja, pa zou dat niet overleven. Zijn lievelingsvrouw is hij al verloren, als hij nu ook nog zijn troetelkindje zou verliezen... Ik dacht: laat Juda maar uitrazen. Ik haal Jozef later wel weer uit de put.

Juda: Oh, was je dat van plan! Nu komt de aap uit de mooi. Dat miezige ventje haalt dagelijks het bloed onder mijn nagels vandaan en jij wilt hem redden? Ben je wel goed wijs?

Simeon: Hoe dan ook. We hebben Jozef niet vermoord. We hebben hem ook niet uit bevrijd uit de put. Het compromis liep opeens voorbij: een karavaan. Rondreizende handelslieden. Die willen altijd wel een slaaf kopen.

Interviewer: zo, zo, dus jullie hebben de lievelingszoon van jullie vader als slaaf verkocht naar Egypte... Ongelofelijk. Wat een lef.

Juda: Ja, slim hé. Zo leverde dat misbaksel ook nog geld op: 20 Sjekel.

Simeon: En die afzichtelijk peperdure jas van hem hebben we in stukken gescheurd en in het bloed gedompeld. Pa dacht zo dat Jozef dood was.

Interviewer: Hoe is het jou vergaan, Jozef?

Jozef: Wat denk je? Vernederd werd ik. Mijn jas weg. Mijn nagels gebroken. Mijn haar in de war. Sandalen kapot getrapt. Woest was ik. Tot in het diepst van mijn ziel geraakt. Alles kapot. Over, uit...

Interviewer: Maar je staat hier nu wel. In blakende gezondheid.

Jozef: Ja, dat is een lang verhaal.

Interviewer: Ik ben benieuwd

Jozef: Nou ik heb mijn lesje wel geleerd, meneer de journalist. Na honderden kilometers lopen, werd ik op een markt verkocht als slaaf. Ik was niets. Een voorwerp dat mijn eigenaar zo kon weggooien. Ooit droomde ik dat mijn broers voor mij zouden buigen. En moest je nu zien.

Maar het kon blijkbaar nog erger. Toen ik me net een beetje had opgewerkt en niet alle smerig klusjes meer hoefde te doen, werd ik er ingeluisd door de vrouw van mijn baas. Ja en een slaaf gelooft niemand hè. En zo kwam ik zelfs in zo'n smerige Egyptische gevangenis....

Interviewer: En jullie?

Ruben: Wat denk je? Door die stomme actie van Juda en Simeon, moesten wij aan onze vader vertellen dat Jozef dood was. Zijn hart brak.

Juda: Even dimmen, ja. Pa was verdrietig, maar we waren wel mooi dat verwaande nest kwijt 😊.

Simeon: Hoe dan ook. Met vader ging het slecht. Met ons ook. Het werd hongersnood. We moesten nota bene naar Egypte! Daar was nog brood, zeiden ze...

Interviewer: Naar Egypte? Naar Jozef?

Juda: Ja, maar daar hebben we geen moment aan gedacht. De gemiddelde levensduur van een slaaf. Hoe lang zal dat zijn? Drie jaar, vijf jaar? Jozef zouden we nooit meer zien.

Interviewer: Ongelofelijk. Dat jullie uitgerekend naar Egypte moesten...

Ruben: Ja, Gods wegen zijn ondoorgrondelijk.

Jozef: Dat kan je wel zeggen, ja. Om een lang verhaal kort te maken. Ik had mijn lesje wel geleerd.

Slaaf, gevangene. Maar ik bleek ook nog talenten te hebben die bruikbaar zijn. Op wonderlijke wijze kwam ik in de gunst bij de Farao en mocht ik de hongersnoodcrisis managen. Al die jaren als nul hadden mij veranderd. Het voedsel werd eerlijk verdeeld. We hadden zelf nog graan over voor armoedzaaiers van over de grens. Daar moet je nu mee komen. Migranten gastvrij ontvangen....

Ruben: En zo kwamen wij dus ook bij Jozef...

Juda: Al je streken was je nog niet verleerd, Jozef. Je hebt ons behoorlijk getest zeg! Wat hebben wij in de stress gezeten.

Simeon: Ja, nu gooide je mij in de gevangenis! Maanden heb ik daar gezeten.

Jozef: Ja, ik moest toch weten of jullie ook veranderd waren?! Dat geloofde ik pas toen Juda – de grootste pestkop – persoonlijk borg wilde staan voor Benjamin, mijn jongste broertje. Toen zag ik dat jullie ook geleerd hadden van alles dat jullie mij en onze vader hadden aangedaan...

Interviewer: Wat een verhaal zeg. Eind goed al goed?

Ruben: Dat kan je wel zeggen. Jozef nodigde ons uit om in Egypte te komen wonen. Daar was voedsel genoeg. En dat hebben we gedaan. We hebben Jakob opgehaald en zijn bij Jozef gaan wonen. Jakob kan zijn oude ogen niet geloven.

Intermezzo

Ja daar zitten ze dan.

De elf broers van Jozef.

Aan het diner.

Het is een *All Inclusive* diner. Kijk maar: alles inbegrepen. Al hoeven ze niet van die mooie armbandjes om, om je bij de bar te identificeren. Alles staat al op tafel.

All Inclusive. Dat slaat vandaag vooral op de broers zelf. Alle elf zijn ze nodig. Allemaal spelen ze hun eigen rol in het

verhaal. Alle zonen zijn onmisbaar.

We lopen de hoofdrolspelers nog even langs:

Ruben. De oudste. De wijste ook. Hij wilde niet dat Jozef in de put gegooid werd. Hij stond buiten spel toen Jozef als slaaf werd verkocht. Hij probeerde tussen Jozef en zijn broers in te staan. Hij voelt zich verantwoordelijk.

Maar Ruben is ook een angsthaas. Hij durft niet in te grijpen. Hij doet niet mee met het pesten, maar hij treedt er ook niet tegen op. Uiteindelijk heeft hij niet het lef het op te nemen tegen zijn broers, Tegen Juda en Simeon vooral. Op de beslissende momenten in het verhaal is hij opvallend afwezig...

Dan hebben **Simeon**. Simeon is de meeloper. Simeon ergert zich enorm aan zijn verwaande broertje Jozef. Simeon wil hem maar al te graag te grazen nemen. Maar hij heeft zelf niet de creativiteit of het lef om dat ook echt te doen. Hij lift mee op de ideeën van Juda. Hij staat mee te joelen aan de zijlijn. Hij zorgt ervoor dat Juda zijn plannen kan uitvoeren, omdat hij naast hem staat.

Uiteindelijk breekt hem dat ook op. Jozef kiest Simeon uit om in Egypte te houden, om op te sluiten, als de andere broers Benjamin moeten gaan halen. Misschien dat hij daar in die Egyptische gevangenis is gaan nadenken over zijn rol in dit verhaal.

Dan zit daar **Juda**: Juda is de kwade genius van het verhaal. Juda is de pestkop. Tenminste, negen broers besluiten om Jozef te doden. Benjamin is thuis en Ruben is het er even niet bij. Maar Juda is wel degene die besluit om Jozef als slaaf te verkopen, en te doen alsof hij gedood is door een wild beest.

Benjamin is de joker van het verhaal. Na de verdwijning van Jozef, is Benjamin het lievelingetje van zijn vader. Benjamin is de andere zoon van Jakobs geliefde vrouw Rachel. Van Benjamin houdt iedereen zo lijkt het. Jozef schiet vol als hij zijn kleine broertje na al die jaren weer ziet. De andere broers staan met hun leven voor Benjamin in. Want ze weten dat Vader Jakob het niet overleeft als hij ook deze zoon nog verliest.

En dan hebben we **Jozef** nog. Jozef heeft in het begin van het verhaal een bord voor zijn kop. Hij lokt ook wel uit dat zijn broers een hekel aan hem krijgen. Kijk mij eens belangrijk zijn! Ik droomde dat jullie voor me moeten buigen. En kijk eens wat een prachtige jas ik van mijn vader heb gehad. Het lijkt wel mijn toekomstige koningsmantel. Wij houden niet van zulke zelfvoldane arrogante mensen. Jakob is ook niet heel slim bezig om hem zo opvallend voor te trekken, maar Jozef maakt het nog erger. Hij gedraagt zich echt als over het paard getild. Je zou bijna zeggen dat hij het over zichzelf uitroept dat hij gepest wordt.

Maar Jozef is ook de meest interessante figuur uit het verhaal. Want hij verandert. Hij maakt een keiharde leerschool door als slaaf en als gevangene. Hij test zijn broers, dat ook, maar uiteindelijk vergeeft hij ze. Hij redt ze zelfs van de hongersnood. Hij ervaart dat zijn vreemde levensweg nodig is geweest om zijn vader en zijn broers te redden. ....

We gaan nog heel even terug naar Kanaän. Hebben Ruben, Simeon, Juda en Jozef ook nog iets geleerd van dit verhaal?

We gaan het vragen...

Interview (2)

Interviewer: Als jullie nu terugkijken op alles wat er gebeurt is. Hebben jullie dan ook iets geleerd?

Ruben: Nou, dat dacht ik wel, ja. Ik ben de oudste. Vaak kijken mijn broers eerst naar mij wat ik er van vind. Maar ik heb van die rol veel te weinig gebruik gemaakt. Als het er echt om ging gaf ik niet thuis. Ik was bang dat ik in het kamp Jozef terecht zou komen. Ik was bang dat mijn broers mij niet meer voor vol zouden aan zien. Ik was denk ik uiteindelijk bang dat ik ook gepest zou worden....

Simeon: Ook ik heb veel nagedacht over mijn rol. Ik steunde Juda onvoorwaardelijk in alles wat hij deed. Eigenlijk vaak zonder er zelf bij na te denken. Achteraf is dat natuurlijk niet goed geweest. Zonder mij en mijn andere broers zou Juda alleen hebben gestaan. Ik had best wel spijt toen ik zag hoeveel verdriet we vader aandeden, toen we met de kapotte jas van Jozef thuiskwamen. Toen besefte ik pas wat gedaan hebben. Ik ben dan ook ontzettend opgelucht dat het zo is afgelopen. Dat is niet aan mij te danken...

Juda: Tja, wat een verhaal hè. Ik was echt heel erg jaloers en boos op Jozef. Toen we hem verkochten vond ik dat ook zijn verdiende loon. Laat dat vooropstaan. Maar nu achteraf, nu heb ik ontdekt dat Jozef ook gelijk had met zijn dromen. Dat hij ons uiteindelijk gered heeft. Ook al was hij als jongetje niet om uit te staan. Ik heb gezien dat God mensen uitkiest om ons iets te leren die wij zelf echt nooit zouden uitkiezen. Zoals Jozef. En ik heb ook gezien dat God mensen kan veranderen. Want zo verwaand als Jozef vroeger was, zo wijs en verstandig is hij in Egypte geworden. Dat heeft mij ook veranderd. Ook wijzer gemaakt. Ik kan nu beter het unieke en de goede kanten van mensen zien.

Jozef: Voor mij geldt een beetje hetzelfde. Ik was natuurlijk een ontzettend verwend kind. Zo verwend, dat ik het zelf niet zag. Pas in de put. In de put van de slavernij en de gevangenis leerde ik hoe ontzettend goed ik het had bij mijn vader. Ik heb leren werken en leren denken. Ik heb me leren verplaatsen in een ander. Dat is misschien nog wel het belangrijke.

Slotwoord

All inclusive. Vandaag betekent dat dat iedereen een onmisbare rol speelt in het verhaal van God en mensen. Iedereen is nodig. Iedereen telt mee. We kunnen niemand missen. Zonder deze broers was Jacob en zijn familie omgekomen van de honger.

Iedereen is nodig. Dat geldt op school. Ook al mag je je de ene klasgenoot meer dan de ander. En klikt het met de ene leraar beter dan met de ander. Iedereen speelt zijn onmisbare rol. Ook op school ben je één grote familie.

En dat geldt in de kerk. Misschien in de kerk nog wel het meest. Ook hier heet iedereen zijn eigen levensgeschiedenis. Zijn eigen kijk op de bijbel. Haar eigen geloofservaring, of juist het verlangen naar zo'n ervaring. Met alle verschillen zijn we broeders en zusters van elkaar. Soms is er één een beetje eigenwijs en gaat zijn eigen gang. Soms de ander. Soms is het ook nodig om eigen wijs te zijn, anders gebeurt er nooit wat. De veelkleurigheid en veelzijdigheid tekent en kleurt de grootsheid en veelzijdigheid van God.

In het verhaal van God zijn alle mensen nodig. De stille, de brutale, de doener en de denker. *All inclusive.* Iedereen is welkom bij God. Amen

We zingen "Voor ieder van ons een plaats aan de tafel" (Lied 388: 1, 2 en 3)

"I have a dream" als geloofsbelijdenis

Ik heb een droom,
Dat iedereen samenwerkt om gelijk behandeld te worden
Dat iedereen zichzelf kan zijn
Ik heb een droom
Dat we geen vooroordelen over elkaar hebben
Dat we vrij uit kunnen spreken zonder ruzie te hebben
Ik heb een droom
Dat mensen samen gaan werken aan een betere wereld
En elkaar niet uit het oog verliezen wanneer het moeilijk wordt
Ik heb een droom
Dat iedereen iets heeft om gelukkig te zijn,
Een reden voor een lach
Ik heb een droom
Dat iedereen de mentale kracht heeft om zichzelf te zijn.
Zodat iedereen trots op zichzelf kan zijn
Ik heb een droom
Dat niemand bang hoeft te zijn om gepest te worden
Omdat we elkaar in onze waarde laten
Ik heb een droom...
's Nachts kun je dromen,
Overdag kun je er aan werken

Dankgebed, voorbeden, stil gebed en Onze Vader (rector)

Collecten

Slotzang 'Ga met God en Hij zal met je zijn' (lied 416)

Zegen

We zingen als antwoord op de zegen lied 415: 3

Schoolorkest: 'That's what Friends are for'